ՆՈՅԵԱՆ ԱՂԱՒՆԻ

ՇԱԲԱԹԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ՏԱՐԻ — ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ ՈՒՐԲԱԹ 9 ՄԱՅԻՍ 1852 — ԹԻՒ 11

Երեկ տօն ըլլալով՝ տպագրատունը գոց ըլլալուն համար՝ շաբաթագրիս հրատարակութիւնը հարկաւ օր մը ետքը ըրինք։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Եգիպտոսի կառավարութեան դժուարութիւններուն վրայօք վեմափայլ Ֆուատ էֆէնտիէն (ինչպէս որ արդէն ծանուցած ենք) եկած պաշտօնական նամակներուն կայսերական կառավարութէ պատասխանը քիչ օրէն Դահիրէ խրկուելու է։ Յիշեալ պատասխանը (եթէ այս մասին ստացած տեղեկութիւններս ստոյգ է) վեմափայլ էֆէնտիին կողմէն Բարձրագոյն կառավարութեան որոշմանը առաջարկուած իրաւասխոհ կարգադրութիւնը կը հաստատէ որով աս մասին ծագած գժտութիւնները կը վերջացընէ։ Ուստի այս խնդրոյն դժուարութիւնները որ կրնար ծանր շփոթութիւններու առիթ ըլլար, Բարձրագոյն դրան իմաստութեան շնորհօքը՝ անվերնայելի եղան, և որ գլխաւորն է՝ առանց ամենևին վնաս մը բերելու կայսերական իրաւանց։

— Պաղստատի նախորդ կուսակալ Վէճիհի փաշան Ինկիւրէյի գաւառին ընդհանուր կառավարիչ եղաւ, փոխանակ Սաֆվէթի փաշայի որ Կոստանդնուպօլիս պիտի գայ։

— Բարձրագոյն դրան Ամէտճի սենեկին յառաջադէմ անդամներէն Սիւրէյեա պէյը Փարիզի Օսմանեան դեսպանատան առաջին խորհրդոյ քարտուղար անուանեցաւ, փոխանակ Ռիզա պէյին՝ որ նոյն պաշտօնէն հրաժարուած է։ Սիւրէյեա պէյը Ֆուատ էֆէնտիին Վալաքիա գացած ատենը՝ հոն ալ առաջին խորհրդոյ քարտուղարութեան պաշտօնը շատ յաջողութեամբ և հաւատարմութեամբ կատարած է։

— Արտաքին գործոց նախարարի թղթակցութեան սենեկին անդամներէն Լուսա պէյը Լօնտոնի Օսմանեան դեսպանատան առաջին խորհրդոյ քարտուղար եղաւ, փոխանակ Օ. Խյա պէյին։

— Բարաճա պէյը որ Օսմանեան տերութեան դեսպան է Ի Պէրլին, կայսերական հրովարտակաւ ետ կանչուեցաւ։

Դեսպանատան գործերուն առժամանակեայ կառավարութիւնը առաջին խորհրդոյ քարտուղար Ալի էֆէնտիին յանձնուեցաւ։

— Վ. խինի կուսակալ Մուսթաֆա Օ. ալիֆի փաշան Բարձրագոյն դռնէն հրաման առած ըլլալով՝ առ ժամանակ մի Կոստանդնուպօլիս գալու է։

— Օսմանեան կղզիներուն ընդհանուր կառավարիչ Հալիլ փաշան՝ նմանապէս կայսերական կառավարութեան թոյլտուութեամբ մայրաքաղաքս պիտի գայ առ ժամանակ մի։

— Ռումելիի կայսերական բանակին հրամանատար Լոմեր փաշան ապրիլի 16 ին Պօսնա սերայէն մեկնեցաւ մայրաքաղաքս գալու համար, ինչպէս որ նախընթաց թերթով յիշեցինք։

— Պօսնայի նոր կուսակալ Վէլի փաշան, որ արդարութեան բարձրագոյն Ատեանի նախագահ վեմափայլ Մուստաֆա փաշային որդին է, մեծաւ խնամքով կը կառավարէ իրեն խոհեմութեանը յանձնուած երկիրները։ Նոր բարեկարգութեանց անաչառ գործադրութեանը անխոնջ հոգ կը տանի, բանտարկեալները վերատին քննելով՝ շատերը ազատեց, և հիւանդացելոց համար տուն մը հատատելով՝ իրեն բժշկին ձեռքը և իրեն ծախիւքը խեղճերը դարմանել կուտայ. Պօսնա սէրայի քրիստոնեաները որ մինչև հիմայ չէին կրնար իրենց մեռելներուն դագաղին հետ մինչև գերեզմանատունը երթալ, Վէլի փաշայի մարդասիրական հրամանաւը այսու հետև ազատ են իրենց ազգականներուն ոսկրին բարեպաշտական յարգանքը ընելու։

Վերջապէս բարեխնամ կուսակալը որ առատագութ Ինքնակալին մարդասիրութեանը համեմատ կը վարուի, հպատակեալ ժողովրդոցը զգալ կուտայ որ Թանզիմաթի խայրէն իրօք կայ և իրաւասպէս աղէկ բան է։ Երանի թէ ամեն կուսակալներուն համար նոյն գովեստը ընելու կարող ըլլայինք։

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԳԱՂԼԻԱ։ Փարիզ 6 մայիս։

— Յմեն մարդ ամսոյս 10 ին ըլլալու զինուորական մեծ հանդէսին փառաւորութիւնը տեսնելու կըսպասէ. ամեն մարդ կ'աշխատի որ նստարան մը ճարելու հրամանագիր մը ստանայ. կոմս Պաշօքին որ նախագահ իշխանին հրամանաւը այս հրամանագիրները բաժնելու պաշտօնը ունի, չգիտեր թէ որու տայ որու չտայ։

— Ինչպէս որ նախընթաց թերթով յիշեցինք, նախագահը ամսոյս 1 ին փառաւոր պարահանդէս մը տուաւ Թիւյիլերիի պալատին մէջ ուր քաղաքական և զինուորական բոլոր

ՄՕՆԹԻ ԳՐԻՍԹՕ

(Շարունակութիւն*)

— Օրմանք, սա անանկ մարդ մըն է, որուն շրթունքը մէկ բան կ'ըսեն, և սիրտն ուրիշ բան կ'անցնի, ըսաւ Լոմոն կամաց մը. բայց հոգ չէ, մեր դրացին է ու ատենօք մեզի ծառայութիւն ըրած է, պէտք է որ սիրով ընդունինք —։

Երբոր Լոմոն խօսքը լմնցուց, սենեակին դռնէն Բատրուսի սև ու մօրուաւոր գլուխը տեսնուեցաւ։ Այրկայ քսան ու հինգ քսան ու վեց տարեկան մարդ մըն էր, ու դերձակ ըլլալով՝ ձեռքը չուխայի կտոր մը ունէր որ հանդերձի օձիք (եագա) շինելու էր։

— Ա՜հ, եկեր ես, Լոմոն, ըսաւ բոլորովին Մարսիլեացի արտասանութեամբ և անանկ ձիծաղելով մը որ փղոսկրի (ֆիլ տիշի) պէս ճերմակ ատամունքը կ'երևային։

— Այո՛, բարեկամ, նոր եկայ ու ամեն բանի մէջ ձեզի հաճելի ըլլալու պատրաստ եմ, պատասխանեց Տանթէս իր պաղութիւնը աս քաղաքավար խօսքերուն տակը դժուարաւ ծածկելով։

— Շնորհակալ եմ, բարեբաղդաբար բանի մը հարկաւորութիւն չունիմ, բայց երբեմն ուրիշները ինծմէ հարկաւորութիւն ունին (Տանթէս շարժում մը կընէ)։ Թեզի համար չեմ ըներ. ես քեզի ստակ փոխ տուի, դուն ալ ինծի վճարեցիր. աս բանը բարի դրացեաց մէջ միշտ կ'ըլլայ, ու մենք հիմայ առնելիք տալիք չունինք։

— Սեզի բարեկամութիւն ընողներուն առաջը երբէք անպարտ չեմք կրնար ըլլալ, ըսաւ Տանթէս, ինչու որ անոնց ըստակ մը տալիքնիս չի մնայ նէ ալ, երախտագիտութեան պարտքերնիս յաւիտեան կը մնայ։

— Ի՞նչ օգուտ այս բանիս վրայօք խօսիլ, անցածը անցած է. քու բարեբաղդ դառնալուդ վրայ խօսինք։ Այս նաւահանգիստը գայցեր էի չուխայ ծախու առնելու, Տանթէս բարեկամս ալ դէմս ելաւ։

— Դուն Մարսիլցի՞ ես, հարցուցի.

— Այո՛, ըսաւ։

— Կը կարծէի թէ Իզմիր էիր.

— Հոն ալ գացի, ու հիմայ անկէց կուգամ։

— Ուր է ուրեմն Լոմոն երկրորդը.

— Ընշուշտ իր հօրը տունը պիտի ըլլայ, պատասխանեց Տանթէս. աս լսելուս պէս եկայ որ բարեկամս տեսնելու ուրախութիւնը ունենամ։

— Այս բարի Բատրուսը մեզի շատ կը սիրէ, ըսաւ ծերունին։

— Յիրաւի կը սիրեմ, ու կը պատուեմ ալ, որովհետև համեստ մարդիկ շատ հազուագիւտ են . . . բայց կ'երևայ որ հարստացեր ես, — շարունակեց դերձակը ծուռ ծուռ ափ մը ոսկիին ու արծաթ ստակին նայելով, որն որ Տանթէս սեղանին վրայ դրեր էր։

Երիտասարդը դրացիին աչքերը բացած փափաքանօք նայելը տեսնելով՝ անհոգութիւն մը ըսաւ։

— Այս ստակը իմս չէ։ Հօրս հարցուցեր էի թէ չըլլայ որ իմ հեռաւորութեանս ատենը բանի մը պակասութիւն ունենար, ան ալ ինծի հաւատացընելու համար քսակը սեղանին վրայ պարպեց —։

Տանթէս հօրը դառնալով շարունակեց, — Հայրս, այդ ստակը նորէն քսակիդ մէջ դիր, թէ որ Բատրուս բարեկամին ստակի հարկաւորութիւն չունի. եթէ պէտք ունի, ա-

* Տես թիւ 8 — 9 — 10

մեծ պաշտօնեայները ներկայ էին։ Հրաւիրեալոց թիւը 4,000 էր։ Արեկեան ժամը 9 ին Նախագահ իշխանը, նախարարները և դեսպանները արդէն ժողովուած էին. 10 ին պարը սկսաւ. Նախագահը Անգղիոյ դեսպանուհի լէյտի Բաուլէյին հետ առաջ կաքաւեց ու կէս գիշերին քաշուեցաւ, բայց պարը մինչև առաւօտու ժամը 5 ը տևեց։

— Օրէնսդիր ժողովը ամսոյս 4 ին նիստին մէջ դատապարտելոց կրկին քաղաքական իրաւունք շնորհելու մասին կառավարութեան կողմէն առաջարկուած օրէնքը հերքեց։

— Մայիսի 5 ին Նաբոլէօն կայսեր մահուան տարեդարձը ըլլալով՝ վենուորական անկեանոցը (էնվալիտ) դամբանական հանդէսը կատարեցաւ։ Եկեղեցին սև կտաւով պատած էր. տեղ տեղ վահաններու վրայ կայսեր նշանագիրները և կայսերութեան նշանակները այսինքն արծիւ ու թագը դրուած, և եկեղեցւոյն երկու կողմերը ծաղիկ պսակներ կախուած էին, որոց վրայ կայսերութեան յիշատակներէն առնուած մակագրութիւններ կային, ասոնց մէջ կայսրը յաղթող գտնուած պատերազմներուն և անոր իշխանութեան ատենը եղած հաստատութիւններուն անունները կը կարդացուէին, ինչպէս են Ֆաղֆոկան օրէնք, Համալարան, Պարոյ լեգէոն, Տէրոնիեան խորհուրդ և այլն։

Փարէզի արքեպիսկոպոսը պատարագ ըրաւ, Նախագահ իշխանը և բոլոր բարձր աստիճանի պաշտօնեայները ներկայ էին։

Նախագահը անկեանոցէն ելլելու ատեն ժողովուրդը կեցցէ՛ Նաբոլէօն կը կանչէին։

— Փարիզի բանակին կողմէն՝ ի պատիւ Նախագահին ըլլալու ուսնախմբութեան՝ տասը հազարէն աւելի մարդ հրաւիրուած է կըսեն։

— Օ. ինուորական անկեանոցը գտնուած Նափոլէօն կայսեր գերեզմանին վրայ ոսկի տառերով հետևեալ մակագրութիւնը պիտի դրուի։

1769 ին օգոստոսի 15 ին ծնաւ Նափոլէօն Պոնաբարդ, գլուխ Թնդանօթաձիգ գընդին՝ Թուլոնի պաշարման ատենը՝ 1793 ին՝ ի հասակի 24 ամաց, հրամանատար Թնդանօթաձիգ զօրաց Իտալիա՝ 1794 ին՝ ի հասակի 25 ամաց, սպարապետ Իտալիոյ բանակին՝ 1707 ին՝ ի հասակի 28 ամաց, Եգիպտոս դացող ծովային զօրաց հրամանատար՝ 1798 ին՝ ի հասակի 29 ամաց, առաջին հիւպատոս՝ 1799 ին՝ ի հասակի 30 ամաց, հիւպատոս ցմահ Մարէնկոյի պատերազմէն ետքը՝ 1800 ին, կայսր 1804 ին՝ ի հասակի 35 ամաց, հրաժարեալ՝ ի կայսերութենէ 1815 ին՝ ի հասակի 45 ամաց և վախճանեալ 1821 ին, մայիսի 5 ին՝ ի հասակի 52 ամաց։

— Նախագահ իշխանին հրամանաւ, որ՝ ի 28 ապրիլի 4½ բերող հասարակապետութեան պարտամուրհակներէն մէկ մասը 3 շահ բերող մուրհակներու փոխուեցաւ։ Կառավարութիւնը ատոնցմէ ամենը հարիւր միլիոն ֆրանքի, այսինքն ընդ ամենը 4,475,000 ֆրանք տարեկան շահ բերելու չափ մուրհակներ հարիւրական ֆրանքի ծախու առեր էր, անոնց փոխարէն հարիւր միլիոն ֆրանքի արժողութեամբ 3 ֆրանք բերող մուրհակներ տուաւ 68 ական ֆրանքի, որուն շահը ընդ ամենը 4,403,000 ֆրանք կընէ։ Այս կերպիւ հասարակապետութեան գանձը տարին 72 հազար ֆրանք կը շահի։

— Պրիւսելի Էմանիֆեսթոն լրագիրը կը գրէ թէ Գաղղիոյ մարաջախաներուն ռոճիկը 40,000 ֆրանքի պիտի ելլայ։

— Գաղղիոյ մէջ մտած ապրանաց վրայ առնուած մաքսային հարկը ասոնց տարի մարտ ամսոյ մէջ . . . . . 11,985,531 ֆրանք էր։

1851 ին	նոյն ամսոյ մէջ	9,710,957	» »
1850 ին	» »	9,705,217	» »
1849 ին	» »	11,671,624	» »

— Գաղղիոյ նախկին թագուհին ապրիլի 26 ին 70 երրորդ տարին մտաւ։

ԱՆԳԼԻԱ. Հինգշաբթի 4 մայիսի։

Ընտրելոց գործոյ նախարարի պաշտօնատունը ասնոր պայմանագիր մը պիտի ստորագրուի Անգղիոյ, Գաղղիոյ, Իտալիոյ, Աւստրիոյ, Իրուսիոյ և Շուէտու լիակատար իշխանութիւն ունեցող դեսպաններուն ձեռքը։ Այս պայմանագրին նպատակը Տանիմարքայի տէրութեան ժառանգութեան գործը նոր կարգի մը դնել և յիշեալ թագաւորութեան ամբողջութիւնը ապահովցընել է։ Կ'ըսեն թէ Գերմանիոյ տէրութիւնները և մանաւանդ Իրուսիայինը շատ միջոցներ բանեցուցեր են գործը ետ ձգելու. բայց Իտալիոյ, Գաղղիոյ և Անգղիոյ կառավարութիւնները հաստատ մտքով միաբանելով՝ յառաջ տարին։

— Իւրեղեայ պալատը անխախտ պահելու շատ աշխատեցաւ հասարակութիւնը, բայց Ազգային խորհրդարանը 118 քուէից առաւելութեամբ՝ անոր քակուիլը որոշեց։ Ուստի կ'ըսեն թէ կամ Պաթթերսի պարտեզին մէջ և կամ Հինտոնի մօտերը ուրիշ տեղ մը պիտի կանգնեցնեն զայն։

— Անգղիոյ ազգային խորհրդարանին մէջ Մինիթրը տ'Իզրայէլին յայտնեց, թէ աս վերջին տարիները խորհրդարանին բռնած քաղաքական ընթացքը իրեն չներեր որ Անգղիա մը տասը ապրանքներուն վրայ մաքսային հարկերը նորէն հաստատէ։ Ուստի (ինքսմթաքս) եկամտից վրայի հարկը մէկ տարի մը ևս շարունակելու առաջարկեց, և խորհրդարանը աս առաջարկութեան հաճութիւն տուաւ։

— Օլտերմէն Սալոմոն Հրեայն, որ անցեալները առանց սովորական երդումը ընելու՝ ազգային խորհրդարանի մէջ նստելու և քուէ տալու համարձակեր էր, 500 լիրա ըմբէռելին տուգանքի դատապարտուեցաւ։ Այս առիթով Հրեից Անգղիոյ խորհրդարանի անդամ ըլլալու ընդհանուր խնդիրն ալ բացասական կերպիւ որոշուեցաւ։ Խորհրդարանի անդամ ըլլալու համար՝ երդման Բիբլիոնէից Հնէ Տարիք հաւատքի մէջ բառերուն անհրաժեշտ հարկաւոր ըլլալը կրկին վճռուեցաւ։

— Լօրտ Ռ'օն Ըսսէլը ապրիլի 27 ին ազգային խորհրդարանին ծանոյց որ մօտերս առաջարկութիւն մը պիտի ընէ, որպէս զի անդամոց խորհրդարան մտնելու երդման ձևոյն վրայէն նոր խորհրդակցութիւն մը ըլլայ։ Կ'ենթադրուի որ ասոնցմէ մը խորհրդարան մտնելու ճամբան Իսրայէլացւոց դիւրացընելու մտօք է. ուստի և մեծ ազդեցութիւն պատճառեց ներկայ գտնուող անդամոց վրայ։

— Այս անգամ Էդինբուրկէն նաև մը եկաւ Հինգշաբթի և երկուքուս կէս թ'օնեալթ'օ ոսկի բերաւ, որ յիշեալ մայրաքաղաքին գնովը 217,000 լիրա արժողութիւն ունի։

— 1852 Ապրիլի 5 ին վերջացած տարուան մէջ Անգղիոյ տերութեան եկամուտքը 52,468,318 լիրա՝ և ծախքը 50,291,322 լիրա եղեր է որով 2,176,996 լիրա աւելցեր է։

Անգղիոյ Պանքայի շաբաթական հաշիւէն կերևի որ ապրիլի 17 ին պատրաստ դրամը, ոսկի և արծաթը 19,080,270 լիրա և շրջաբերութեան մէջ գտնուած թղթադրամը 22,055,950 լիրա էր։

Ապրիլի 22 ին Պանքայի կառավարիչները որոշեցին որ վաճառականաց փոխանակագիրները հարիւրին 2 տարեկան շահի վրայ հաշուելով կ տրեն այսուհետև։

ԱՒՍԴՐԻԱ. Վիէննա 10 մայիսի։

Ուսիոյ վեհափառ ինքնակալը և կայսերազն մեծ դուքսերն ու մեծ դքսուհի հարսը մայրաքաղաքս հասան։

Այսօր՝ ի պատիւ նորին մեծափառութեան Յոզէֆշլեատ հրապարակին մէջ զօրաց մեծ հանդէս մը կատարեցաւ։ Բազմութիւն հասարակութիւնը անհամբեր կըսպասեր երկու մեծ ինքնակալները մէկ տեղ տեսնելու վայրկեանին։ Առաւօտուն ժամը ինն ու կէսին Աւստրիոյ կայսրը փառաւոր ձի մը հեծած իւր հետևակօքը հրապարակը եկաւ. ժամու քառորդ մը ետքը իւր մայրը Սոֆիա մեծ դքսուհին և Ուսիոյ կայսեր հարսը Աղեքսանդրա մեծ դքսուհին վրան բաց կառօք եկան. ժամը 10 ին Նիկողայոս կայսրը հունգարացի (մաճառ) զօրապետի հանդիսական հագուստ

— Զարմանալի որ այդ ըրածդ բարեսիրտ Մուրէին դէմ կենալ մը համարուի, ըսաւ Բատրուս։

Երբոր մէկը նաւապետ ըլլալու դիտաւորութիւն ունի, նաւուն տիրոջը դէմ կենայ նէ շատ գէշ կընէ։

— Իմ չընդունելուս պատճառը անոր յայտնեցի, ըսաւ Տանթէս, և կը յուսամ որ միտքս հասկըցաւ։

— Այս, նաւապետ ըլլալու համար պէտք է քիչ մը իր տերերուն հետ անուշութիւնով վարուիլ։

— Առանց ադոր ալ կը յուսամ, որ նաւապետ ըլլամ, պատասխանեց Տանթէս։

— Շատ աղէկ, աս բանը ամէն հին բարեկամներդ պիտի ուրախացընէ։ Այս սուրբ Նիկողոսի ամրոցին ետևի կողմը բնակող մէկը գիտեմ որ շատ ուրախանալու է աս բանիս։

— Մերսեդէսը, ըսաւ ծերը։

— Այո՛, հայրս, ըսաւ Տանթէս. հիմայ որ քեզի տեսայ, և գիտեմ որ աղէկ վիճակի մէջ ես և ամէն պէտք եղած բաները ունիս, կը խնդրեմ որ ինծի հրաման տաս երթամ Բաթալանցւոց այցելութիւն մը ընեմ։

— Գնա՛, որդեակ, գնա՛, ըսաւ Տանթէս, Ստուած կնոջդ հետ քեզ օրհնէ, ինչպէս որ զիս օրհնեց որդւոյս հետ։

— Ինոր կնիկը, ըսաւ Բատրուս, ինչպէս կը խօսիս, կարծեմ դեռ անոր կնիկը չէ։

— Այո՛, բայց հաւանական կարծեցեալ նայելով, շատ պիտի չանցնի որ կնիկս ըլլալու է, պատասխանեց Էդմոն։

— Հոգ չէ, ըսաւ Բատրուս, շատ աղէկ ըրիր որ գալու փութացար։

— Ինչո՞ւ համար։

— Ինոր համար որ Մերսեդէսը գեղեցիկ աղջիկ մըն է, ու գեղեցիկ աղջիկները տարփածուներ կունենան, մանաւանդ ասիկայ որ շատ ուզողներ ունի։

— Այդ է, ըսաւ Էդմոն անանկ ժպտելով որ քիչ մըն ալ արմուութիւն կը ցուցընէր։

— Այո՛, պատասխանեց Բատրուս, և բաւական ալ հարուստ մարդիկ. բայց միտքդ բեր, որ նաւապետ պիտի ըլլաս, ամենևին չեն կրնար՝ քեզի չէ ըսելու։

— Իսկ է որ, եթէ նաւապետ չըլլայի.. ըսաւ Տանթէս անանկ ժպտելով մը որ իր սրանեղութիւնը չէր ծածկեր։

— Լ՞ռ, ո՞վ գիտե, ըսաւ Բատրուս։

տով՝ ձի հեծած եկաւ՝ բաղմաթիւ և չքեղ զգեստաւորած հետևակներով, որոնց մէջ Ռուսիոյ մեծ դուքսերէն զատ զանազան տէրութեանց դեսպանները և բարձր աստիճանի պաշտօնեայներ կային։ Յովսէփ Ֆրանսօա կայսրը զօրաց գլուխը կեցած՝ իւր օգոստափառ հիւրը ընդունեց և թուրը ձեռքը բռնած՝ զանոնք Նիկողայոս կայսեր ներկայացուց։ Կէս օրին զօրահանդէսը լրմնցաւ և երկուքնակալները ժողովրդոց «կեցցեն» աղաղակներուն սիրով ողջոյն տալով պալատին դարձան։

Վաղը Ռուսիոյ վեհափառ կայսրը Վիեննայէն պիտի մեկնի՝ շրջեկառքը Փրակա, Տրեզտա և Պերլին երթալու համար։

— Ասիականութիւնը դրամանենգաց (գալպաղան) ընկերութիւն մը ձեռք ձգեց, որոնց գործածած դրամակոխութեան գործիքը կատարեալ փողերանոց մը կը ձևացընէին։ Անոնց կորած ստակներուն մէջ 20 ֆրանքնոց ոսկի, կէս սուվրէննոց (3½ ֆիորին) Աւստրիոյ 5 ֆրանքնոց, Աւստրիոյ ցվանցիկեր և վեց քարանթանոց մանր արծաթ ստակ կը գտնուին։

— Կը հաստատեն թէ Աւստրիոյ կայսրը Սաքսոնիայի թագաւորին աղջիկը պիտի առնէ։

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ։ Կայսերական նոր հրամանաւ մը Ռուսիոյ անքնակ երկիրները գաղթականել և մշակել ուզող հրեայներուն, կառավարութեան կողմէն մարդ գլուխ 150 արծաթ Ռուպլի պիտի տայուի, և քրիստոնեայ ծառայներ և մշակներ ունենալու թոյլտուութիւն ըլլալու է։ Գաղթականները քսան տարի զինուորական ծառայութենէ ազատ պիտի ըլլան, նմանապէս իրենց հետ բանողները։

ՍԱՌՏԵՆԻԱ։ Նախընթաց թերթով թուրինի խորհրդարանին նախագահ Փինէլլին մահուան լուրը ծանուցինք։ Ռէնովայէն ապրիլի 24 ին կը գրեն, թէ աս դիպուածը քիչ մնաց որ մեծ անկարգութեանց պատճառ պիտի ըլլար։ Հանգուցեալը անցեալները Սիքքարտի (հոգեւորականներուն իշխանութիւնը չափաւորելու) օրէնքը առաջարկող նախարարաց կողմնակից ըլլալուն համար թաղման պաշտօնէն պիտի զրկուէր. բարեբաղդաբար խոհեմութիւնը յաղթող եղաւ և սրբոյն Յովհաննու եպիսկոպոսանիստ Եկեղեցւոյն ժողովը խորհրդի նստելով՝ երկու քուէից առաւելութեամբ՝ որոշուեցաւ, որ Պ. Փինէլլին եկեղեցական ծէսերով թաղուի և սովորական աղօթքը կարդացուի։

— Ռուսիոյ վեհափառ կայսեր որդիք Նիկոլայ և Միխայիլ մեծ դուքսերն ալ Հռովմ կըսպասուին մայիսի 9 ին, Կոստանդին մեծ դուքս և Աղեքսանդրա մեծ դքսուհւոյն հետ։ Հռովմ Ռուսիոյ դեսպանատունը մեծ պատրաստութիւններ կըլլան, և կը կարծուի թէ Պապը իւր աքսորանոց ժամանակը Ռուսիոյ վեհափառ կայսրէն տեսած մարդասիրութեանը համար, երախտագիտութիւնը յուցընելու մտօք հանդիսաւոր ուխտաւորներ պիտի ընէ՝ ի պատիւ կայսերազն իշխանաց։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ։ Աթէնք 7 մայիսի։ Ապրիլի 30 ին՝ երուսաղէմի նախարար Պ. Խրիսթիանին արքունի գանձուն վիճակը թագաւորին ու ժողովոյ նախագահին ծանուցանելով՝ կըսէ, թէ Յունաստանի մէջ եղած պարենից պակասութեանը համար՝ տէրութեան պարտք ունեցողներուն դէմ խիստ միջոցները դադրեցնելու կը պարտաւորի, և աս պատճառաւ ստակ ժողովելը դժուար ըլլալով՝ արքունի գանձը չկրնար երկրին կառավարութեան պէտք եղած հասարակաց ծախքը վճարել՝ եթէ ամեն նախարարները իրենց յանձնուած պաշտօններուն տեսչութեան ծախուց քառորդ մասը չպակսեցնեն մինչև առաջիկայ սեպտեմբեր ամիսը։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Յայտնի է բարեսէր հասարակութեան, որ ամեն տարի Քրիստոսի Տեառն մերոյ Համբարձման տօնախմբութեան հանդէսը Լէռի քուլէյի ազգային հիւանդանոցի սուրբ Փրկչի եկեղեցւոյն մէջ կը կատարուի։ Ուստի ամենապատիւ սրբազան Պատրիարքը երեկառաւօտուն սուրբ պատարագ մատուցանելով պատուական քարոզով մը բազմաթիւ ժողովրդեան սիրտերը շարժեց։ Յետ այնմիկ դպրատան աշակերտներուն տարեկան հանդիսաւոր քննութիւնը եղաւ, ի ներկայութեան ամենապատիւ Պատրիարքին, վեսեմափայլ Միսաք ամիրային, ազգասէր հոգաբարձու աղայներուն և հայազգի ու օտարական ուսումնականաց մեծ բազմութեան։ Հարցաքննութեան առարկայներն էին քրիստոնէական վարդապետութիւն, հայկաբանութիւն, աշխարհագրութիւն, թուաբանութիւն, անգլիական, գաղղիական և տաճկական լեզուները, որոց մէջ բաւական յառաջադիմութիւն տեսնուեցաւ։ Այս ամեն լեզուներով պատշաճաւոր ճառեր կարդացուեցաւ, որով աղքատ աշակերտքը իրենց երախտագիտութիւնը յայտնեցին ազգասէր սրբազան հօր և բարեխնամ աղայներուն։

Դպրատան սրահին մէջ սեղանի մը վրայ աշակերտաց գրաւոր աշխատութիւնները դրուած էին՝ ի ցոյց հանդիսականաց, ինչպէս են արձակ և տաղաչափեալ յօրինուածք՝ ի հայ լեզու, զանազան թարգմանութիւնք յայլ և այլ լեզուս, ուրուագրութիւնք, վայելչագրութիւնք և այլն։

Հանդիսականաց մէջ երևելիներն էին վեսեմափայլ Միսաք ամիրան, Փիշմիշեան Նիշան աղան, Միսաքեան Նիկողոս աղան, Խարասանճեան Պետրոս աղան, Թիւրքճիխանեան Յակոբ աղան, Կրճիկեան Յակոբ աղան և ուրիշ քանի մը ընտիր աղաներ։

Այսքան ազգասիրաց անունները բաւական են յարգոյ ընթերցողներուն երևակայելու թէ ինչ բարի խնամք կը տարուի մայրաքաղաքիս իրաւապէս առաջին պարծանքը համարուած ազգային հիւանդանոցին։ Ասանց յիշելոյ ալ կ'իմացուի թէ ինչ բարեպաշտական տնօրէնութիւններ եղած են յօգուտ Հիւանդանոցին ասանկ երևելեաց ժողովի մը մէջ, որոնց ոմանք առատաձեռնութեամբ յանձնառու եղան տարեկան պիտոյքը (ինչպէս են բրինձ, հաղուստ, ածուխ և այլն) իրենց սեփական քսակէն հոգալու. ասանց վրայօք մանրամասն տեղեկութիւնները ուրիշ անգամի կը թողունք. հիմայ միայն երախտագիտութեամբ կը գովեմք աս ազգասէրներուն առատ նուէրները, որով ազգիս մէկալ երևելիներուն ալ բարի նախանձ մը պիտի ըլլայ անոնց օրինակին հետևելով՝ հիւանդանոցին մնացած պիտոյքն ալ հոգալու. և աս կերպով յիշեալ բարեպաշտական հաստատութեան մեծ օգնութիւն մը կըլլայ. ոբովհետև՝ եթէ չեմք սխալիր՝ այժմեան եկամուտքը (որոնց շատն ալ հաստատ չէ) բաւական չէ բոլոր տարեկան ծախքը վճարելու։

Յիշեալ տօնախմբութեան պատճառաւ անթիւ հայազգիք և օտարականք ազգային հիւանդանոցը այցելութեան գացին, և հիւանդաց, ծերոց և պառաւանց զատ զատ մասուր բնակարանները տեսնելով զմայլեցան։

— Լսողաւէն մեր յարգոյ թղթակիցը կը գրէ թէ Տրապիզոնի նախկին առաջնորդ արժանապատիւ տէր Մեսրովպ ծայրագոյն վարդապետը, որ Կեսարիոյ վիճակին առաջնորդութեան պատրիարքական փոխանորդ ընտրուեր էր (ինչպէս որ յիշեր էինք շաբաթագրիս առաջին թերթին մէջ) սուրբ Օծակի աւագ շաբաթ օրը Լսողաթ հասեր է և հետևեալ օրը ընտիր և սրտաշարժ քարոզ մը տուեր է։ Օծակի չորրորդ օրը քաղաքին ազգային ուսումնարանը այցելութեան երթալով՝ յանպատրաստի քննութիւն ընել տուեր է. և աշակերտաց յառաջադիմութիւնը տեսնելով, քրիստոնէական վարդապետութեան, հայկաբանութեան, տաճկերէն լեզուի, և

— Լ՞ո, ըսաւ երիտասարդը, ուռհասարակ կանանց վրայ ես քեզմէ աւելի աղէկ համարում ունիմ, և մասնաւորաբար Սերսեոէսին վրայ. և շատ աղէկ գիտեմ, որ նաւապետ ըլլամ՝ ջըլամ՝ ինձի հաւատարիմ պիտի մնայ։

— Աղէկ, աղէկ, ըսաւ Քատրուս, շատ աղէկ բան է որ մէկը կարդուելու է նէ՝ հաւատարմութիւն ունենայ։ Բայց ինչևիցէ, ինձի կը հաւատաս նէ, առանց ժամանակ կորսընցուցանելու գալդ անոր իմացուր և ունեցած ակնկալութիւններդ անոր հասկցուր։

— Ահա կ'երթամ—, ըսաւ Լոմոն, ուսիրով հայրը ողջունելով և գլխովն ալ Քատրուսը՝ դունէն դուրս ելաւ։

Քատրուս քիչ մ'ալ կեցաւ, ետքը ծերունի Տանթէսէն հրաման խնդրելով, ինքն ալ իջաւ ու Տանկլարին քովը գնաց, որն որ իրեն կըսպասէր Սենաք փողոցին մէկ անկիւնը։

— Ոնիկայ տեսար, ըսաւ Տանկլար։

— Հիմայ մէկ տեղ էինք, ըսաւ Քատրուս։

— Նաւապետ ըլլալու յոյսը իմացուց։

— Այնպէս կը խօսի որ կարծես թէ եղած ալ է։

— Համբերել պէտք է, ըսաւ Տանկլար, կարծեմ թէ աս բանին շատ կը փափաքի։

— Զարմանալի բան, կերևայ թէ Սուէզը խօսք տուած է։

— Ուրեմն շատ ուրախ է։

— Զարմանալի դուրս, արդէն երևելի մարդ մը եղածի պէս՝ ինձի մեծ խոստմունքներ ըրաւ, ուզեց որ ինձի ստակ փոխ տայ, որպէս թէ սեղանաւոր մը եղած ըլլայ։

— Զուզեցիր դուն։

— Ա՛յ, թէպէտ կրնայի ընդունիլ, որովհետև ես էի որ առաջին անգամ անոր ձեռքը ստակ տուի որ գործքի մէջ մտնէ. բայց հիմայ Պ. Տանթէսը մէկու մը կարօտ չէ ինչու որ նաւապետ պիտի ըլլայ։

— Չեմ հաւատար, դեռ նաւապետ չէ, ըսաւ Տանկլար։

— Ստոյգ կըսեմ որ աւելի աղէկ է որ չըլլար, ըսաւ Քատրուս, ինչու որ ալ անոր հետ խօսակցիլը դժուար կըլլայ։

— Մենք ուզելու ըլլանք, ինչ վիճակի մէջ է նէ, նոյն վիճակի մէջ կը մնայ, և գուցէ աւելի դեշ վիճակի մէջ կ'ինայ, ըսաւ Տանկլար։

— Ի՞նչ կ'ըսես։

— Ոչինչ. ես ինքնիրենս կը խօսիմ։ Քաթալանցիին միշտ սիրահարեալ է։

— Խիստ շատ, անոր գնաց. բայց եթէ չեմ սխալիր աս կողմէն շատ նեղութիւն պիտի կրէ։

— Ի՞նչպէս, ըսէ ինձի։

— Ի՞նչպէս ուզես կըլլայ ըսելը։

— Կարծածդ աւելի, դուն Տանթէսը չես սիրեր, այնպէս չէ՞։

— Զոռոգ մարդիկները չեմ սիրեր։

— Ըսէ ուրեմն, Քաթալանցի աղջիկին վրայօք ինչ տեղեկութիւն ունիս։

— Ստոյգ բան մը չեմ գիտեր, միայն առանկ բաներ տեսայ որ ինձի հաւատալ տուին, ինչպէս որ ըսի, թէ կեղակարծ նաւապետը, Վիլլ էնֆիրմըրի ըսուած ճանապարհին կողմերը նեղուելի պիտի ունենայ։

— Ի՞նչ տեսար, ըսէ նայինք։

— Քանի անգամ որ Սերսեոէս քաղաքը կուգար, սև աչուի, կարմիր երես, շատ թուխ (էսմէր) և շատ եռանդոտ, յանդուգն Քաթալանցիի մը հետ էր, որ հօր եղբօրորդիս է կըսեր։

Հաջորդը հետևեալ թերթերով

թուաբանութեան մէջ, թէ Ասլանեան մահ-տեսի Օհան աղա ազգասէր անձին և թէ պատուելի Գալուստ Աբրահամեան վարժապետին շնորհակալութիւնը ցուցուցեր և հայրապարքաջալերեր է։ Ապրիլի 3 ին հինգշաբթի օր Աբժանապատիւ հայրը Լեղեռաթէն մեկներ է իւր վիճակը երթալու համար։

— Կրոպանդոնոպոլսոյ մէջ Ա ղբկայրը գոնոածաղգայեն ռասոռճարաններուն վրայ վեր ի վերոյ պեղելիրիններուն շարունակուրիւնը. (տես թիւ 9 և 10)։

Իւսքիւտարու սուրբ Խաչ եկեղեցւոյ դպրատան մէջ վեց ուսուցիչք կան և մէկ աշակերտ։

1 Պ. Գրիգոր Տ. Յովհան վարժապետեան, հայկաբանութիւն և թուաբանութեան։

2 Պ. Գրիգոր Տ. Թադէոսեան, հասարակ ընթերցուածոց և երաժշտութեան։

3 Պ. Նիկողայոս. նորավարժ մանկանց։

4 Պ. Աւետիս, գեղեցկագրութեան։

5 Հ. Իւքրի էֆէնտի, տաճկերէն վայելչագրութեան։

6 Աֆվէթ էֆէնտի, տաճկերէն ընթերցանութեան։

7 Պ. Պետրոս տնօրէն։

Այս դպրատան մէջ 180 աշակերտք կան, որոց 2 ը տրամաբանութեան, 4 ը ճարտասանութեան և 36 ը քերականութեան կը պարապին, ասոնցմէ 30 ը թուաբանութիւն ալ կը սովրին, բայց ամառը՝ աւուրց երկարութեանը համար։

— Իւսքիւտարու Լէնի մահալլէն գտնուած սուրբ Կարապետի դպրոցին մէջ հետևեալ վարժապետները կան։

1 Տէր Մեսրովբ, հայկաբանութեան։

2 Տէր Թադէոս, գաղղիերէն լեզուի։

3 Պ. Սիմէօն Մինէճեան, երաժշտութեան։

4 Պ. Օաքարիա Գրիգորեան, թուաբանութեան և վայելչագրութեան։

5 Պ. Գալուստ Նիկողոսեան, հասարակ ընթերցման։

6 Պ. Յովհաննէս, կառավարիչ ընդհանուր տղայոց։

Այս դպրոցին մէջ 202 աշակերտք կան, որոց 52 ը հայկաբանութեան, Գաղղիերէնի, թուաբանութեան, երաժշտութեան և վայելչագրութեան կը պարապին, 150 ն ալ հասարակ ընթերցմունք և գիր կը սովրին։

— Կէսարիոյ փաշայի նորահաստատ դպրոցին մէջ 119 աշակերտք կան, որոց 14 ը քերականութիւն, 11 ը նարեկ, 5 ը գործք առաքելոց, 33 ը սաղմոս, 15 ը հեգերէն, 41 ը քերական կը կարդան։

ԶԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

— Երկուշաբթի օր Նիլանճի ըսուած թաղը տաճկի մը տունը փլուեցաւ և անառակութեան պարապեալ արանց և կանանց երեքը աւերակաց տակը մնացին։

— Երեքշաբթի գիշեր Գոլ Գոլ ֆոնոսայի դուրսը Թէբէ պաղը ըսուած տեղը տաճկաց գերեզմանատան մէջ եէմենիճի Սալիհ անուն մէկը օյմաճի Ապտի անուն խեղճ մը կլսպանէ ու այն մօտերը սրճատուն մը կը պահուի։ Ոստիկանութեան պահապանները իսկոյն վրայ հասնելով՝ մարդասպանը կը բռնեն ու կը բանտարկեն։

— Ընթեալ չորեքշաբթի գիշեր եօթը գողեր սպառազինեալ Պալաթ հրէի մը տունմտնելու կը պատրաստուէին. բայց ոստիկանութեան գործակալները յառաջուց չար դիտաւորութիւններն իմացած ըլլալով՝ գողերուն պահուած տեղը կը պաշարեն ու զամենքն ալ ձեռք կը ձգեն։

— Ընթեալ շաբաթ գիշեր ալ Իւսքիւտար եօթը եղեռնագործներ նմանապէս զէնքերով պատրաստութիւն կը տեսնէին որ տաճկի մը մեծ տունը մտնեն ու կողոպտեն. բայց ոստիկանութիւնը յառաջը՝ առաւ ու բռնեց զանոնք։

— Ընթեալ ուրբաթ օր բարձրապատիւ փոխարքային պաշտօնեայներէն մէկը Պալաթ լմանը երթալու ատեն՝ Ռումելի Հիսարի առաջը Շէյթան աքընթերսըի (սատանայական յորձանք ծովու) ջուրերուն մէջ երկու տաճիկ կին տեսաւ, որոնց նաւակը ծովասոյզ եղեր ու կեանքերնին ալ վտանգի մէջ էր։ Յիշեալ պաշտօնեան իսկոյն օգնութեան հասնելով՝ խեղճ կնիկները ջուրէն ազատեց ու մերձակայ ծովեզերեայ տուն մը տարաւ։ Բարձրապատիւ փոխարքան ա դիպուածը լսելուն պէս՝ յիշեալ ազատուած կնիկներուն պէտք եղած օգնութիւնները և իրեն բժիշկը ղրկեց, որուն խնամքը հիւանդութենէ ալ ազատեցան։

— Շաբաթագրիս 9 երորդ թերթին մէջ վսեմափայլ Սրբ Աթանաթիոսի Գանինկին նոր պատուանուն ստանալը յիշեցինք։ Այս լուրը հաստատուած կը տեսնենք Լ ծիրի կայսրական լրագրին մէջ, որ ապրիլի 27 ին հետևեալ ծանուցումը կընէ։

«Վեհափառ Թագուհին Բարձրագոյն դրան մօտ լիակատար իշխանութիւն ունեցող մեծ դեսպան և Պաթէի մեծ խաչը կրող արժանապատիւ Սրբ Աթանաթիոս Գանինկին Մեծին Պրիտանիոյ և Իռլանտիոյ միացեալ Թագաւորութեան թերակոմսի պատիւը շնորհելով՝ ազնուականութեան գիրերը մեծ կնքով կնքել տալու բարեհաճեցաւ։ Այս Սուլթանութեան կոմսութեան մէջ Աթանաթիոս Լեոպոլիտի թերակոմսի պատուանունը թէ իրեն և թէ ուղղակի և օրինաւոր ժառանգներուն շնորհուած է։

— Գաղղիոյ հասարակապետութեան օսմանեան Տերութեան մօտ դեսպան Լավալեթի Մարքիզը ապրիլի 26 ին Նախագահ իշխանին հրամանաւը մեծ դեսպան անուանեցաւ և պատոյ Լեգէոնի առաջին կարգը ստացաւ։

— Այս օրերս շատ մարդիկ նեղուցի գիւղերը երթալու ըլլալով՝ սխալմամբ ուրիշ շրջանաւ հեծեր ու կղզիները գացեր են. ասանկ ալ կղզիները երթալիքներէն նեղուցի գիւղերը գացողներ գտնուեր են։ Այս սխալմանց ստէպ պատահելուն պատճառը երբեմն ճամբորդներուն միամտութիւնն է, երբեմն ալ զուարճութեան համար կամուրջի վրայ ժողվուող մարդիկներուն խաբէութիւնն է, որոնք զանազան շոգենաւերը չճանչցողներուն սխալ առաջնորդութիւն ընելով կը օգնուն։

— Մելանիկէն մայրաքաղաքս բանող Օսմանցի և Աւստրիացի շոգենաւերուն գործակալաց մէջ տեղը հակառակութիւնը այն աստիճան հասեր է, որ ճամբորդները 15 ական ղուռուշի կը տանին. կը կարծուի թէ ասոնց հակառակութեան առաջը չառնուի նէ՝ մինչև 5 ղուռուշի պիտի իջնայ գինը։

— Սիրտերնուս խորին ցաւով ըսեցինք, թէ ղմիւռնացի Մեծապատիւ Սոտեփան աղային Ապրօեան, որ քանի մը ամիս առաջ Նափոլի գացած էր հիւանդութեանը դարման մը գտնելու յուսով, յիշեալ երկիրը կենաց ընթացքը կնքեր է, իւր ազնիւ գերդաստանը, ազգականներն ու բարեկամները մեծ սուգի մէջ ձգելով։ Հանգուցեալին մարմինը ապրիլի 28 ին Գաղղիական շոգենաւով Իզմիր բերուեցաւ ազնիւ ծնկցին խնամքը, և հետևեալ օրը թաղման սգալի հանդէսը կատարեցաւ սուրբ Սոտեփաննոս եկեղեցւոյ մէջ՝ ի ներկայութեան բազմաթիւ հայոց և օտարազգեաց։

— Ամանապէս տրոմալից լուրը առինք թէ Վսեմափայլ Ռանկի ամիրային եղբայր Մեծապատիւ Խնդիր աղան, որ երկու ամիսի չափ Իզմիր կը գտնուէր, շաբաթ մը առաջ հիւանդանալով՝ ապրիլի 28 ին գաղղիական շոգենաւով Կոստանդնուպոլիս գալ փափաքեր էր։ Բայց նաւը մտնելէն կէս ժամի չափ եռքը առ Աստուած փոխեցաւ, և մարմինը անմիջապէս քաղաքը տարուելով, երկրորդ օրը շքեղ հանդիսիւ սուրբ Սոտեփաննոս եկեղեցւոյ մէջ՝ ի հող աւանդեցաւ։ Իզմիրի Հայ հասարակութիւնը Ընդհանրական ծերունւոյն մահուանը վրայ ցաւակցելով, իբր փոխանորդ մեծարու գերդաստանին՝ ամենայն պատուով սգալի յուղարկաւորութիւնը ներկայ գտնուեցան։

— Աբոսքին գործոյ նախարարի խորհրդոյ առաջին քարտուղար Լուսին Միւխլիս էֆէնտին, որուն Սիրիայէն Իզմիր երթալը շաբաթագրիս 8 երորդ թերթովը ծանուցինք։ ապրիլի 29 ին երեքշաբթի օր Պրնօվայէն ա գիւղին նաւամատոյցը կառք երթալու ատենը՝ ճամբան ուրիշ կառքի մը դէմ առ դէմ զարնուելով՝ ինքը գետինը կիյնայ ու գլուխը թեթև վէրք մը կընդունի. բայց դժբաղդ սպասաւորին կուրծքը անիւէն սաստիկ վիրաւորելով՝ հիւանդանոց տարուեր է, և ազատութեանը յոյս կայ կ'ըսեն։

— Աշխէհերէն կը գրեն թէ կառավարութիւնը՝ իմանալով որ մերձակայ տեղուանքը գողեր եկեր են, քանի մը զինուորներ ուղարկեր է զանոնք ձեռք ձգելու համար։ Զինուորներն ու գողերը մէկ մէկու հանդիպելով սաստիկ կռուեր, երկու գող բռնուեր, ու մեկալները փախեր են։ Դժբաղդաբար զինուորաց գլխաւորը մեռեր է կռուոյն մէջ։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ 2 ՄԱՅԻՍ

Աբմտեաց վաճառում չեղաւ Եւրոպիոյ համար. բայց տեղական գործածութեան և Յունաստանի, Աբբիսեղագոսի, Փոքր Ասիոյ և Արմատայի ծովեզերաց համար 100.000 քիլէն աւելի վաճառուեցաւ։ Շուկանուս մէջ գտնուածը հաշիւ թէ 65.000 քիլէ ցորեն և 20.000 քիլէ գարի կըլլայ և գիները հաստատ են. բայց մօտերս գոլիք շատ կայ և կըսպասուի թէ պէտք ունեցող տեղերը խրկուածներուն վրայ (որոնք 500.000 քիլէյի կը հասնին անցեալ ամսոյ սկիզբէն) քիչ մը թուլնայ։ Բարեբաղդաբար Եւրոպիոյ կողմերէն արմտեաց գնողը չգայ. ըլլար նէ՝ գիները աւելի բարձր կընային ըլլալ։ Ղանապարհի ծանր ծախքը արդէն քիլէին գինը 35 ղուռուշի կը հանեն Ասիոյ նեբքին կողմերը, որն որ խիստ ծանր է խեղճ բնակիչներուն, որոնք անցեալ տարի մարախներուն և երաշտութենէ (գուրագլըք) պատճառաւ իրենց հունձերը կորուսած էին և այս վերջին ամիսները աբմտեաց սաստիկ պակասութիւն կըզգային։ Ցորենին գինը 15 են 21 ղուռուշ է քիլէն ըստ տեսակին. գարին 9½ էն 9¾։ Մէկալ տեսակներէն չգտնուելուն համար՝ գիներն ալ չընշանակեցինք։

ԶՄԻՒՌԻՆ 1 ՄԱՅԻՍ

Բաղաքիս առևտրոյ հանդարտութեան ժամանակն է, ինչու որ Եւրոպա երթալու անցած տարուան հունձերու ապրանքը հատած կը սեպուին։ 45 հազար հակ տորոնէն աւելի վաճառուած է և հազիւ թէ 800 կամ 1.000 հակ կայ մնացած. Աֆիոն ալ 30 կողովի չափ կը գտնուի. բուրդ 25.000 ղանթար ունէինք, հիմայ չկայի պէս է։ Ոչխարին չափազանց առատ եղած ըլլալուն համար՝ դեռ 400 հակ կայ։ Շաբթուս վաճառմունքը հետևեալներն են։

Աֆիոն 30 կողով 110—108, հանդարտ է, տորոն 1.000 հակ 200, 204, 225 ըստ տեսակին և միշտ ուզուելու վրայ է. ճէ հրի 60 հակ. 8½ էն 9. բամբակ 120 հակ 195 էն 215, հանդարտ և 1500 հակի չափ կայ. ֆիլիք 600 հէքի 41. փալամուտ չվաճառուեցաւ. Ընդհանրապէս տեսակին գինը 70 էն 77 և թրիէսթինը 85 էն 95։ Բուրդ դալ սկսաւ, բայց առնողները ետ կը կենան. Ամերիկայի լուրերը անյայտ են։

ՏԵԱՐՔ ԼՐԱԳՐՈՅՍ
ԳՐԻԳՈՐ ՄԱՐԿՈՍԵԱՆ = ՍԱՀԱԿ ԱԳՐՕԵԱՆ
Ընդամէն թարգմանութեան Բարյրագրոյն Դրան։

Կ. ՊՕԼԻՍ Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՅՕՀԱՆՆՈՒ ՄԻՒՀԻՆՏԻՍԵԱՆ

* Յայտնի է որ այս դպրատունը անցեալ տարւոյ դեկտեմբերի 3 ին այրեցաւ. անոր համար աշակերտաց մէկ մասը առայժմ Ճեմարանը և Ֆոցացին ալ նոյն սուրբ Խաչ եկեղեցւոյ մէկ տանը մէջ կը պատսպարին։